

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Klára Plachetková
Téma práce:	Legitimita nástrojů pro vyrovnání zastoupení žen v politice
Rozsah práce:	198 737 znaků, dle prohlášení diplomantky
Datum odevzdání práce:	11. dubna 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma práce není nové, ani specificky aktuální (právě teď), je nicméně aktuální setrvale. Otázka podrepräsentace žen v politice je předmětem diskuse v řadě demokratických zemí: tu intenzivněji, tu méně. Je přítomna i v naší politické diskusi, kde ji vedle některých politických stran prosazuje mj. občanské sdružení Fórum 50 %. V právní diskusi to příliš frekventované téma není, a tím pádem chybí i odborná literatura, která nabízela propracovanější argumentaci týkající se toho, zda by bylo případně ústavně přípustné zavést některé z obecně propagovaných nástrojů pro vyrovnání zastoupení žen, pokud by se tak stalo pouze na úrovni zákona, nikoliv novelou ústavního pořádku. V tomto ohledu lze proto zvolené téma považovat i za – v českém kontextu – originální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost tématu na teoretické znalosti je středně vysoká, jde především o základní koncepty spojené s principem rovnosti a zákazu diskriminace. Z hlediska způsobu zpracování tématu je možné si legitimně klást několik otázek:

Zaprvé, spadá práce do oboru ústavního práva, když je její velká část věnována obecnějším, neprávním otázkám, případně historickému vývoji? Po mém soudu ano: snaží se přinést odpověď na první z otázek testu přiměřenosti, který Ústavní soud používá při přezkumu zásahů do principu rovnosti (včetně tzv. pozitivní diskriminace) a do základních práv, tedy na otázku, zda lze vůbec tvrdit, že by případná vyrovnávací opatření byla krytá legitimním cílem. Nejde přitom o otázku triviální a lze si snadno představit i argumenty proti už v tomto prvním kroku; diplomantka však v práci – podle mne přesvědčivě – dovozuje, že legitimní cíl v českém kontextu nalézt lze.

A zadruhé, není soustředění jen na první krok, má-li test ústavnosti dva až tři kroky, málo? Inu, nemá smysl zastírat, že původní záměr na začátku psaní byl jiný, ambicióznější. Přesto se domnívám, že i toto užší zaměření má hodnotu, nota bene pokud se vezme v úvahu, že i tak vznikla práce v rozsahu 110 normostran...

Ocenění si myslím zaslouží kvalitní rešerše, kterou diplomantka provedla a o kterou se opírají zejména první dvě věcné kapitoly práce, které se věnují rovnosti a diskriminace. Cítím přitom potřebu zmínit, že přestože by jejich názvy i struktura v obsahu mohly nasvědčovat tomu, že jde o ryze abstraktní, obecné (a v tom případě poněkud přerostlé) úvody do problematiky, kde se ještě z hlediska samotného tématu práce nic zajímavého neděje, není tomu tak. Už v těchto pasážích diplomantka řeší otázky, které se týkají specificky problematiky zastoupení žen v politické sféře, a buduje si tak zázemí pro svou finální argumentaci. Kromě toho bych chtěl ocenit také to, že i když se opírá primárně o literární prameny, ze kterých patrně do určité míry čerpá i přehled o relevantní tuzemské i zahraniční judikatuře, nespolehá se pouze na ně. Svědčí o tom např. odkaz na velmi aktuální rozhodnutí ve věci *Students for Fair Admissions v. Harvard*, kterým vloni Nejvyšší soud USA změnil svůj předchozí přístup k přezkumu ústavnosti opatření sloužících k vyrovnání rasového složení studentů vysokých škol.

3. Formální a systematické členění práce

Práce má velmi dobrou jazykovou úroveň, výborně se čte, aniž by vybočovala z žánru odborného textu.

Systematické členění je smysluplné. Nelze se ale ubránit určitému pocitu, že práce končí trochu překotně. K jádru tématu se totiž práce dostává až na str. 52, kdy po obecnějších úvodních kapitolách následuje kapitola nazvaná „Pozitivní opatření“, a zcela k tématu až na str. 59, kde začíná podkapitola 4.2, nazvaná „Ospravedlnění pozitivních opatření“. Diplomantka zde představuje argumenty, proč podle ní – a citovaných autorů a autorek – vyrovnávací opatření sledující vyšší zastoupení žen v politice hájitelný legitimní cíl mají. Jde tedy o klíčovou část práce, která však zabírá jen 8 stran, po kterých už následuje jen krátký závěr. Celková struktura práce je se tím jeví poněkud nevyvážená.

Citační kultura je velmi dobrá, narazil jsem jen na jednu drobnost, která však padá spíše na moji hlavu, protože jsem na ni diplomantku mohl během průběžných konzultací upozornit, a sice na uvádění překladatelů mezi autory na stejné úrovni s autorem (autorkou) originálního zdroje (srov. např. citaci díla Sandry Fredman v pozn. pod čarou č. 185 na str. 33). Citační norma ISO 690 takový postup zřejmě umožňuje, působí však přinejmenším matoucím dojmem.

4. Vyjádření k práci

Práce nese určité stopy toho, že původní záměr byl trochu jiný, ambicióznější. V prvních kapitolách se proto budují rozsáhlé základy, na kterých pak stojí trochu menší stavba, než by se mohlo zdát přiměřené. Přesto mám za to, že i v této podobě jde o dílo originální, poctivě zpracované a přinášející užitečné dílčí závěry.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	velmi dobře
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	výborně
Logická stavba práce	dobře
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	výborně
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	velmi dobře
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	výborně
Jazyková a stylistická úroveň	výborně

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Diplomantka v závěru uvádí, že podle jejího názoru lze jako legitimní cíl použít všechny čtyři argumenty pro ospravedlnění, které v práci rozebírala, přičemž má za to, že je třeba vnímat jako vzájemně provázané (str. 69). Přesto: lze říci, zda je některý z nich ve specifickém českém kontextu důležitější než jiné?

A na to navazuje druhá otázka. Diplomantka zdůrazňuje, že případná vyrovnávací opatření směřující k adekvátnějšímu zastoupení jiných menšin nejsou předmětem její práce, na okraj ale poznamenává, že i ty by mohly být hodny úvahy (str. 70). Tedy: existují podle jejího názoru v ČR nějaké konkrétní menšiny, u kterých by případná vyrovnávací opatření s ohledem na povahu uváděných argumentů pro ospravedlnění byla legitimní?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	doporučuji k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	velmi dobře

V Praze dne 2. 5. 2024

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LL.M.
vedoucí diplomové práce